

Rygårde Strand (apr. 2013)

Rygårde Strand (apr. 2013)

Badevandsprofil for Rygårde Strand

Ansvarlig myndighed	Norddjurs Kommune Natur og Miljø Torvet 3 8500 Grenå Tlf.: 89 59 10 00 www.norddjurs.dk Åbningstider: Man.-ons.: kl. 8.30-15.00, tors. kl. 8.30-17.00, fre. kl. 8.30-12.00
Badestranden	Beliggenhed Rygårde Strand ligger i den nordlige del af Norddjurs Kommune. Strandens udstrækning er markeret med en blå streg på kortet nedenfor. GPS-orienteringspunkt: Rygårde Strand, Strandvænget, 8961 Allingåbro. Adgangsforhold Der er adgang til stranden flere steder langs Strandvænget. Der er 4 store P-pladser og 1 mindre P-plads, der ligger tæt på stranden. Der er stier fra alle P-pladser til stranden. Stranden og bunden Rygårde Strand er ca. 0,7 km lang og ca. 20 meter bred. Stranden er sandet med lidt grus og sten. Der er en del opskyl af tang og skaller. Havbunden er sandet med en smule grus og sten. Afstanden fra strandkanten til 2 meters dybde er ca. 230 meter. Faciliteter • 4 større og 1 mindre P-pladser • Enkelte bord/bænke sæt langs stranden • Redningsposter opstillet ved stranden • Tørkloset forefindes ved 2 af P-pladserne • Shelterplads i den vestlige ende Hunde på stranden Hunde skal føres i snor på stranden fra 1. april til 30. september.
Badevandets kvalitet	Klassifikation af badevandet er beregnet på basis af kontrolprøver udtaget jævnligt i den foregående 4-årige periode. Analyser af E. Coli og enterokokker indgår i beregningerne. Følgende klassificeringer er mulige: Udmærket kvalitet, god kvalitet, tilfredsstillende

	kvalitet og ringe kvalitet. **DKBW:** **Navn:** **Vandkvalitet:** **DKBW 938** **Rygårde Strand** **Udmærket** Badevandets kvalitet Rygårde Strand er på den baggrund klassificeret som **Udmærket**, hvilket er den næst bedste kvalitet, badevand kan have.

Kort over Rygårde Strand

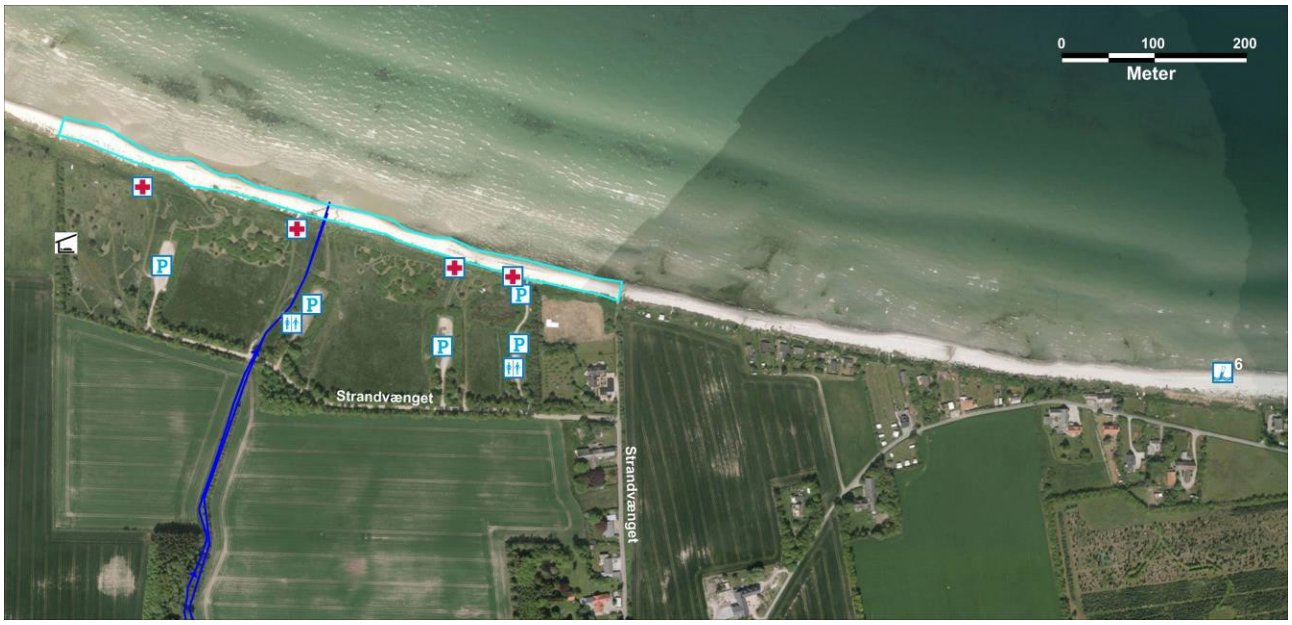

Signaturforklaring

Badevandsstrækning | Prøvetagningsstation | Redningsmateriel | P-plads

Shelter | Toilet

Geografiske forhold	<u>Baglandet</u> Strandvænget afgrænser fra syd og ned til stranden et større udyrket areal på ca. 10 ha. (ca. 160 meter bredt). Det består af store græsarealer. Tættere på stranden er der arealer med lav bevoksning af buske og træer.
Hydrologiske forhold	<u>Strøm</u> Den fremherskende strømretning af overfladevand er fra øst mod vest observeret ved prøvetagninger ved st. 6 og ud fra luftfotos, hvor vandløb har udløb i Kattegat. I forbindelse med vindstuvning og kraftig blæst kan strømmen i overfladevandet dog variere meget afhængig af vindretningen. <u>Saltholdighed og temperatur</u> Saltholdighed: Saltvand. Vandtemperaturen varierer mellem 10 °C og 24 °C grader i badesæsonen.

Badevandskvalitet

Mulige årsager til kortvarige forureninger	Årsager til forurening • Fækal forurening • Alger • "Andre årsager" Fækal forurening • Udledning fra spredt bebyggelse • Gylleudslip • Tømning af toilettanke fra lystbåde Alger • Blågrønalger • Andre mikroskopiske alger • Tang Andre årsager • Kemiske forureninger, f.eks. fra virksomheder • Olieudslip fra skibe • Invasive arter (stillehavsøsters) • Ansamlinger af pollen
Vurdering af årsager til kortvarig forurening ved Rygårde Strand	Fækal forurening – spildevandsforhold Der er spredt bebyggelse i oplandet til stranden som ikke er koblet på kloaknettet, men spildevandsforholdene på de enkelte ejendomme kendes ikke. Der er derfor risiko for udledning af spildevand fra den spredte bebyggelse via vandløb og dræn til Rygårde Strand. Det kan f.eks. ske ved overløb fra septiktanke og ineffektive nedsivningsanlæg. Rygårde Bæk har udløb på stranden. I oplandet til Rygårde Bæk ligger et antal større landbrugsvirksomheder, som også udgør en risiko for kortvarig forurening, f.eks. ved overløb fra gylletanke. Fækal forurening – tømning af toilettanke fra lystbåde I forbindelse med lystbådesejlads i området kan der ske forurening, hvis der tømmes toilettanke i vandet. Blågrønalger Blågrønalger er mikroskopiske alger, som oftest optræder i masseforekomst i ferskvand. Dog kan flere arter af blågrønalger forekomme i masseforekomst i brakvandsområder, og der er da også registreret en del blågrønalgearter i de dele af Kattegat, hvor saltholdigheden er lav. Andre mikroskopiske alger Der registreres kun sjældent masseforekomster af alger ved Rygårde Strand. I forbindelse med masseforekomster kan algerne optræde i så høje koncentrationer, at vandet bliver meget uklart og misfarves. Tang I forbindelse med nedbrydning af store mænger opskyllet tang/ålegræs, kan der lækkes stoffer til vandet, som gør vandet uklart, og som kan give anledning til vækst af bakterier. Iltsvind Der registreres sjældent iltsvind i kystvandet ved Rygårde Strand. Kemisk forurening Ved havari eller uheld i forbindelse med sejlads i området er der risiko for kemisk forurening, f.eks. oliespild, som kan brede sig til badestranden. Stillehavsøsters

	Stillehavsøsters, som er en invasiv art, er ikke registreret i farvandet omkring Djursland og således heller ikke ved Rygårde Strand. Pollen Vandet kan være farvet gulligt i bræmmer i forbindelse med forekomst af store mængder pollen (fyr) i forårs-/forsommerperioden. PFAS Der er ikke registreret opkoncentreret forekomst af PFAS i havvandet omkring Bønnerup Strand eller Kattegat generelt, der overskrider grænseværdien for PFAS i havvand. Der kan bl.a. ske opkoncentrering af PFAS i havskum udover algegift.
Vurdering af risiko for kortvarig forurening ved Rygårde Strand	Fækal forurening – spildevand Prøvetagningsstationen for stranden ligger ca. 650 m øst for selve stranden. Nær prøvetagningsstationen ligger et antal beboelsesejendomme og en campingplads. Da den dominerende strømretning er fra øst mod vest, øger det risikoen for, at et eventuelt forureningsudslip fra dette område kan påvirke Rygårde Stand. Det vurderes dog, at risikoen for kortvarige fækale forureninger fra spredt bebyggelse i området er lav, da analyse af badevandsdata fra kommunens badevandsanalyser de seneste 4 år viser, at bakteriekoncentrationerne var lave og stabile i perioden 2009-2012. Fækal forurening – tømning af toilettanke Risikoen for kortvarige forureninger af badevandet ved Rygårde Strand som følge af tømning af toilettanke fra både vurderes at være lav. Blågrønalger Risikoen for masseforekomst af blågrønalger ved Rygårde Strand er lav, da saltholdigheden i området som regel er så høj, at blågrønalgerne ikke har gode vækstbetingelser. Andre mikroskopiske alger Det vurderes, at der er lille risiko for masseopblomstringer af forskellige arter af andre mikroskopiske alger ved Rygårde Strand i badesæsonen. Tang Risikoen for opskyl af større mængder tang vurderes at være høj. På grund af belastningen fra Randers Fjord kan der optræde store mængder af tang, f.eks. søsalat, som kan skylle op på strandene omkring fjordmundingen, dette gælder også ved Rygårde Strand. Iltsvind Risikoen for iltsvind ved stranden ved Rygårde Strand er lav pga. den lave vanddybde og strømforholdene. Kemisk forurening Risikoen for kemiske forureninger, f.eks. oliespild fra skibe, vurderes at være lav. Stillehavsøsters Det vurderes, at der p.t. ikke er risiko for, at der kan forekomme stillehavsøsters på stranden ved Rygårde Strand. Pollen Ansamlinger af pollen er et tilbagevendende fænomen, som lokalt i forårs-/forsommerperioden kan give anledning til dårlig badevandskvalitet – pga. misfarvning af vandet (gulligt). PFAS Det er ikke kendt problem med opkoncentrering af PFAS-stoffer ved badestrande i Norddjurs Kommune. Problemerne ses særligt ved de jyske vestkyster i Vesterhavet med opkoncentreringer af PFAS i havskum og soppesøer.

Symptomer på forurening og baderåd	<u>Fækal forurening</u> Badning i vand, som er forurenet med spildevand, kan give diarré. Får man diarré efter badning, bør man søge læge. <u>Blågrønalger</u> Blågrønalger er mikroskopiske alger, som kan producere giftige stoffer, der kan give anledning til hovedpine, hudirritationer, feber, kvalme og diarré, hvis man kommer i kontakt med giftstofferne ved badning, eller hvis man kommer til at sluge vandet. Mennesker, der i forvejen er svækkede, og børn er særligt udsatte. Dyr kan i værste fald dø, hvis de drikker af vandet. Høje koncentrationer af blågrønalger kan give kraftig misfarvning af vandet (beskri- ves typisk som "maling-grønt", "grønt"). Skumdannelser i vandoverfladen kan også skyldes blågrønalger. Man bør undlade at bade, og børn bør ikke lege i vandkanten, hvis vandet er så uklart, at man ikke kan se sine fødder, når man står i vand til knæene. Skyl med rent vand, hvis du får symptomer på huden efter badning. Søg læge ved symptomer efter badning. Undgå at hunde bader og drikker af vandet, hvis det er misfarvet. Hunde, som indtager vand eller slikker pelsen efter badning, kan få alvorlige forgiftninger pga. blågrønalger. <u>Andre mikroskopiske alger</u> Forskellige arter af mikroskopiske alger kan forekomme i så høje koncentrationer, at de kan misfarve vandet med forskellige farver, afhængigt af hvilken algeart, der er tale om: rød, grøn, orange, brun mm. Algeopblomstringer kan også være årsag til skumdannelser i vandkanten, og også morild, som af og til kan opleves ved Djurslands kyster, skyldes planktonalger. Ingen af de arter, som kan danne masseforekomst ved Rygårde Strand, er sundhedsskadelige ved badning. Der gælder dog de samme retningslinjer for de ugiftige opblomstringer af mikroskopiske alger som for giftige opblomstringer af blågrønalger - at man bør undlade at bade, hvis vandet er så uklart, at man ikke kan se sine fødder, når man står i vand til knæene. Ved forrådnelse af de store mængder alger kan der udvikles store mængder sundhedsskadelige bakterier i vandet. Søg læge ved alvorlige symptomer efter badning. <u>Tang</u> Man bør undgå at bade, hvis vandet er uklart og lugter af rådden tang, og børn bør ikke lege i vandkanten, hvis der er større ansamlinger af rådnende tang. <u>Iltsvind</u> I forbindelse med iltsvind kan vandet lokalt farves mælket/hvidt på grund af tilstedeværelsen af frit svovl som frigives fra fjordbunden ved iltsvind. Svovl er ikke giftigt for mennesker, men der iltsvindet kan medføre bunddyrdød og døde fisk, som skyller op og rådner i vandkanten og på stranden. Man bør undgå at bade, hvis der er symptomer på iltsvind ved stranden. <u>Kemisk forurening</u> I tilfælde af kemiske forureninger bør man ikke bade ved stranden. <u>Pollen</u> Pollen er ikke giftig, men ved forrådnelse af store mængder pollen i vandkanten frarådes badning pga. store mængder bakterier i vandet.

	Høje koncentrationer af blågrønalger kan give kraftig misfarvning af vandet (beskrives typisk som "maling-grønt", "grønt"). Skumdannelser i vandoverfladen kan også skyldes blågrønalger. Man bør undlade at bade, og børn bør ikke lege i vandkanten, hvis vandet er så uklart, at man ikke kan se sine fødder, når man står i vand til knæene. Skyl med rent vand, hvis du får symptomer på huden efter badning. Søg læge ved symptomer efter badning. Undgå at hunde bader og drikker af vandet, hvis det er misfarvet. Hunde, som indtager vand eller slikker pelsen efter badning, kan få alvorlige forgiftninger pga. blågrønalger. <u>Kemisk forurening</u> I tilfælde af kemiske forureninger bør man ikke bade ved stranden. <u>Stillehavsøsters</u> Stillehavsøsters har meget kraftige skaller med skarpe kanter som man kan skære sig på. Vær derfor opmærksom på, om der er stillehavsøsters på fjordbunden, og brug eventuelt badesko. <u>Pollen</u> Pollen er ikke giftig, men ved forrådnelse af store mængder pollen i vandkanten frarådes badning pga. store mængder bakterier i vandet. <u>Sum af 4 PFAS-stoffer (summen af PFOA, PFNA, PFOS og PFHxS)</u> Miljøstyrelsen har i 2023 foretaget PFAS-måling af havvand ud fra Fornæs ved Grenaa. Målingen viste ingen fund af de 4 PFAS-stoffer. Det vurderes, at der ud fra Norddjurs Kommunes strande ikke er grund til bekymring om PFAS-forurening. <u>Havskum</u> Det anbefales generelt, at man undgår havskum, da der kan være opkoncentrering af algegift, PFAS m.m.

Forvaltningsforanstaltninger

Forvaltnings-foranstaltninger	<u>Fækal forurening – spildevand</u> Risikoen for forurening med spildevand er lav, og der er derfor ikke planlagt ændringer af spildevandsforholdene i oplandet til Rygårde Strand. <u>Blågrønalger, andre mikroskopiske alger og tang</u> Opblomstringer af alger og større opskyl af tang og ålegræs skyldes rigelig tilgængelighed af næringsstoffer i fjordvandet. I de kommende vandplaner er der opstillet krav til reduktion af næringsstofbelastningen til Kattegat og farvandene omkring Djursland, som på sigt forventes at ned- sætte risikoen for skadelige algeopblomstringer. <u>Kemisk forurening</u> Det vurderes, at det ikke er nødvendigt at iværksætte foranstaltninger til minimering af risikoen for kemiske forureninger. <u>Andre forureninger</u> Stillehavsøsters (levende og skaller) kan indsamles i forbindelse med strandrensning.

Varsling af risiko for sundhedsfarlig badevandskvalitet

Kortvarige, fækale forureninger
Ved risiko for kortvarige forureninger med spildevand opsættes skilte ved parkeringspladserne. Se kort. Desuden varsles om risikoen for forureninger på kommunens hjemmeside: www.norddjurskommune.dk/badevand.

Alger og tang
Risiko for opblomstringer af mikroskopiske alger eller forekomster af store mængder tang kan ikke med sikkerhed forudsiges. I perioder med forhøjet risiko for store mængder blågrønalger og i forbindelse med opblomstringer af blågrønalger og andre alger informerer kommunen offentligheden om situationen på skilte på stranden og på kommunens hjemmeside. Ved misfarvning, skumdannelser eller lugtgener afklares det, om forureningen skyldes opblomstring af sundhedsskadelige alger. Hvis der er tale om giftige alger, bør badning frarådes, og badegæster anmodes om at indrapportere eventuelle symptomer på forgiftning til kommunen.

Kontakt ved akut forurening
Ved alvorlig akut forurening ringes 112, ellers kontaktes Norddjurs kommune på telefon: 89 59 10 00

Kontrol af badevand

Kontrolovervågningsstedets beliggenhed	Rygårde Strand

Medlemsstat	Danmark
Kommune	Norddjurs
Strand id.	F124, F125, F126, F127
Stations nr.	6
DKBW nr.	938
Hydrologisk reference	M
Badevandsstationens placering	UTMX: 592918, UTMY: 6264193
UTM zone	32

Kommunens badevandskontrol	Badesæsonen Badevandet kontrolleres regelmæssigt i badesæsonen (1. maj til 15. september)

Revision af badevandsprofil

Ifølge den gældende badevandsbekendtgørelse (BEK nr. 917 af 27. juni 2016) skal badevandsprofilen revideres hvis badevandskvaliteten ændres fra udmærket til god, tilfredsstillende eller ringe. Dog skal profilen revideres tidligere, hvis der gennemføres infrastrukturændringer mv., der kan påvirke badevandets kvalitet.

Badevand på internettet

Hjemmesider	Miljøstyrelsen https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/badevand-og-svoemmeanlaeg https://mst.dk/nyheder/2023/juni/foerste-resultater-af-pfas-i-badevand-og-havskum https://mst.dk/nyheder/2023/oktober/nye-fund-af-havskum-med-hoejt-indhold-af-pfas Norddjurs Kommune https://www.norddjurs.dk/borger/natur-og-miljoe/vand/badevand Friluftsrådet - Blå Flag https://www.friluftsraadet.dk/blaaflag

Litteratur

Litteratur	WHO guidelines for safe recreational water environment, vol. 1, coastal and fresh water. https://www.who.int/publications/i/item/9241545801 Toksiske og potentielt toksiske alger I danske farvande. Udgivet af Fiskeriministeriets Industritilsyn, sept. 1990. Giftige alger og algeopblomstringer. Tema-rapport fra DMU 27/1999 https://www2.dmu.dk/1_viden/2_publikationer/3_temarapporter/rapporter/87-7772-476-3.pdf